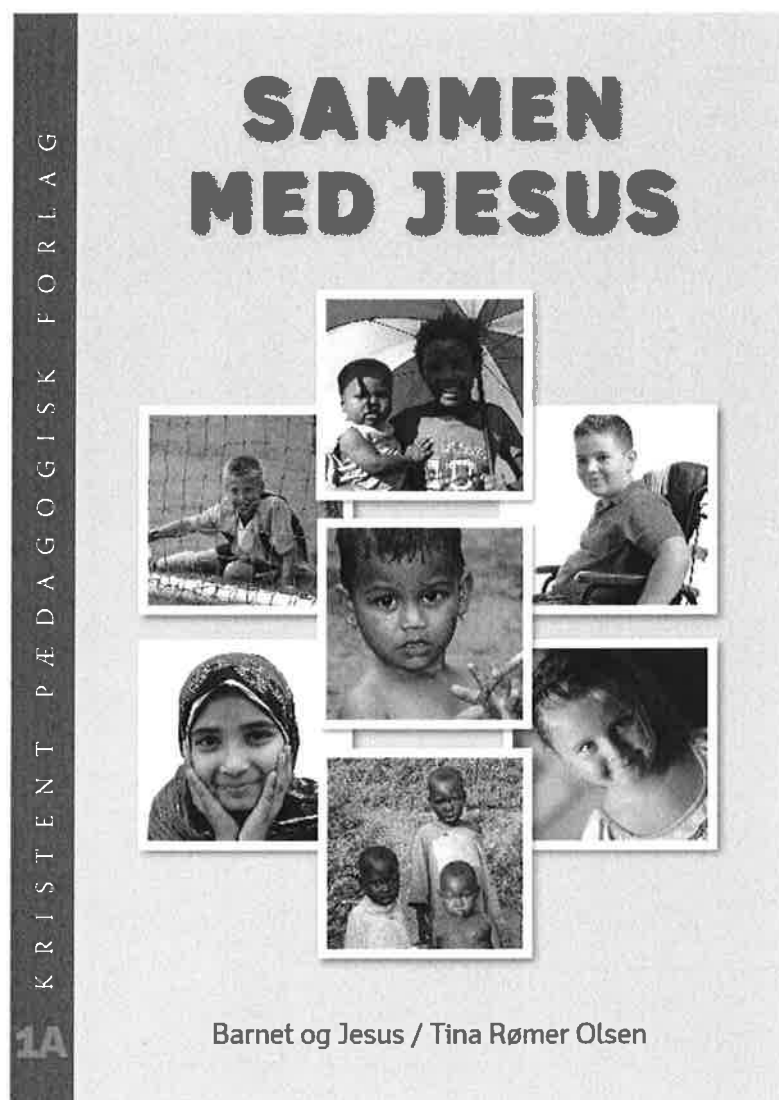

Lærervejledning

Kapitel 1

Jesus er den gode hyrde

Undervisningshæftet, side 4-5

Arbejdshæftet, side 2-3

Sangforslag

Syng med (Danmarks Folkekirkelige Søndagsskoler, Lohses Forlag 2010):

Nr. 53 Der er en som kalder på dig.

Nr. 59 Jeg vil selv gå foran.

Nr. 63 Ingen er så tryk i fare.

Vi synger (LM Kids, LogosMedia 2010):

Nr. 60 Jesu lille lam jeg er.

Nr. 61 Jeg går på livets vej.

Nr. 62 Min Gud er en stor, stor Gud.

Nr. 88 Over bjerge, gennem dale.

Lille lam sig, hvor du går hen (se herunder).

Lærereens forberedelse til emnet

- Læs beretningerne om den gode hyrde i Joh 10,1-31 og Matt 18,12-14.
- Læs bogen og scan billederne fra Melody Carlson: *Lammet der blev væk*. (LogosMedia 2004).
- Køb hvidt karton, vat og øjne til at lime på lammet.
- Kopier skabelonen af lammet over på hvidt karton (se herunder).
- Lav et lam selv, så børnene kan se, hvordan lammet kommer til at se ud.
- Lav evt. dine egne spørgsmål til gulvspillepladen eller skriv mine forslag ned på små stykker karton.
- Laminer tal eller find tal-tæpper fra 1-50.
- Find mælkelåg eller lign. til at lægge på de tal, hvor der er et spørgsmål, eller hvor børnene måske må rykke to felter frem.
- Anskaf en stor terning til gulvspillet og små almindelige terninger til spillepladen i bogen.
- Lav evt. en synlig forklaring til spillepladen. De grå felter har en særlig betydning.
- Skriv tallene 7, 41, 57 og 84 og lav en grøn smily eller en pil, der peger fremad.
- Ved tallene 30 og 98 kan smilyen være gul eller en pil, der vender bagud.
- Ved tallene 12, 49 og 67 kan smilyen være rød, eller du kan tegne to terninger med et kryds henover.
- Ved tallene 22 og 75 kan du tegne to terninger og en glad smily.
- Introducer spillet og de billeder, du har lavet, og hæng dette op på tavlen, fx i A3, så børnene hele tiden kan søge hjælp her.

Sammen med børnene

1: På side 4-5 ses to hyrder. Den første er med sin kæp ved at lede fårene hen til en ny dejlig græsmark. Den anden sidder og ser ud over sine får; han kender dem og ved, hvis der er hans. Han er i gang med at tælle, om de alle er der.

Snak med børnene om, hvad de ser på billederne. *Hvorfor har manden en kjole på? Hvad skal han mon med den kæp? Må man slå dyr? Hvorfor ser deres pels så mærkelig ud? Findes der fårehyrder i Danmark? Kender I nogen i Bibelen, der var fårehyrder?* (David)

I arbejdshæftet side 2-3 er der tegnet en spilleplade, som børnene kan bruge til at spille med hinanden.

2: Fortæl, at de nu skal høre en historie om et lille lam, og at I bagefter skal tale om, hvad forfatteren vil fortælle os igennem historien. Tal om, hvad en hyrde er, og hvad hans arbejde består i, da det ikke lige er en "stilling", børnene kender.

Det vigtigste at få med i dette kapitel er, at hyrden *passer på fårene*, og *at han ikke stikker af, men er villig til at kæmpe* for sine får, selv mod vilde dyr og med fare for sit eget liv.

Hvad havde en hyrde brug for, for at beskytte fårene? Tal om stenslyngen og staven. *Har Gud givet os noget, som vi kan bruge i kampen mod vores fjende?*

Tal om, hvordan vi kan læse i Bibelen, bede til Jesus og være sammen med andre, der tror på ham, for ikke at falde i krattet. Men vi skal ikke selv sejre over Djævelen, for Jesus har vundet og befriet os fra krattet.

3: *Hvilken hyrde er det mon, forfatteren (til Lammet der blev væk) vil fortælle os om?* Tal med børnene om, hvad de synes er mest spændende ved bogen, tegn/ børnestav det. Få børnene til at fortælle, hvorfor de har valgt at tegne det, de har. Drengene tegner tit det lille lam, der sidder fast ;0)

4: I kan sammen finde ord, der rimer, i teksten.

5: Det er også vigtigt at komme ind på, at selvom hyrden har 99 får og "kun" mangler ét, sætter han alt ind på at finde og redde dette ene får. Når man på klassen taler om dette, er det vigtigt at relatere til det enkelte menneske. Jesus vil kæmpe for hvert eneste barn. Tal om, hvordan Jesus kæmpede for os og vandt påskemorgen.

6: Jesus vil være vores hyrde og passe på os, også når vi kommer ud for farer. Tal med børnene om, hvilke farer vi kan komme ud for, og hvordan Jesus kan hjælpe os, når vi ikke kan se og røre ham (Sl 139,1-6). Hvilken fantastisk hyrde/ven!

7: Frem med saks og lim, for nu skal der laves får! Du skal have hvidt A4 karton svarende til antal elever i klassen. Buk kartonen på langs og tegn skabelonen over på karton eller kopier direkte over på den hvide karton. Vær opmærksom på, at alle børn har forstået, at de skal klippe igennem begge lag. Sæt din egen model frem og tegn evt. på tavlen, hvordan de skal lime det sammen til sidst.

Børnene kan lime eller tegne øjne på og sætte vat på kroppen. I min klasse var der flere (drengene især), som også gerne ville lave ulven. Andre lavede buske. Til sidst havde vi en dejlig fåreflok på 19 får og syv ulve, men hvem skulle nu passe på fårene? Så måtte vi lige lave en hyrde med hyrdestav.

Der blev fundet små grene og mos i skoven på den daglige løbetur, og lavet et tjørnekrat i

vindueskarmen. Kun fantasien og tiden sætter grænser ;0)

8: Børnene kan også lave et spil, hvor de bruger deres får som brikker. Måske har I taltæpper, som kan lægges ud på gulvet.

9: Hvis I selv vil være lam, er det bedst at lægge tal fra 1 til 50 og lave grupper på 3-4, så alle børn når at prøve. Da min klasse spillede, havde jeg lagt mælkelåg på nogle af tallene og fortalt, at de betød "ryk 3 felter frem". Der var lagt risposer andre steder, som betød "træk et kort". Jeg læste kortene op. Man kan også tegne eller kopiere tegningerne fra spillepladen og lægge dem ud for nogle tal, så de selv kan "læse" dem. På kortene kan du fx skrive:

Du har set ulven og bliver bange - ryk 3 felter tilbage.

Du sidder fast i et tjørnekrat - vent en omgang.

Du hører, når hyrden kalder - ryk 4 felter frem.

Du er tørstig og leder efter vand - ryk 3 felter tilbage.

Du finder vand - ryk 4 felter frem.

Du er træt og kan ikke gå længere - vent en omgang.

Hyrden ser, du har revet din pote, han bærer dig - slå et ekstra slag.

Dine forpoter sidder fast imellem klipperne - vent en omgang.

Hyrden roser dig for at følge godt med - slå et ekstra slag.

Du er kommet på afveje - gå 4 felter tilbage.

Ulven er for tæt på - vent en omgang.

De andre børn kan spille spillet i deres arbejds hæfte, mens de venter.

Lille lam

Torben S. Callesen (fra albummet BØRNEKIRKE – TRO Mediacellen Strandkirkefællesskabet.)

1. Lille lam, sig, hvor du går hen.

Lille lam, sig, hvor du går hen.

Engang da jeg gik min vej,
kunne mor ikke finde mig.
Hun fandt mig, da hun ledte,
og ved du, hvad der skete?
Hun sang denne sang
om et dyrebart lam.

Lille lam, sig, hvor du går hen.
Ved du ikke: Her er dit hjem.
Er du ik' til stede,
så går jeg ud at lede.
Lille lam, sig, hvor du går hen.

2. Engang blev jeg væk fra min far,
en lille tid, der ikke var rar.
Han fandt mig, da han ledte,
og ved du, hvad der skete?

Han sang denne sang
om et dyrebart lam.

Lille lam, sig, hvor du går hen ...

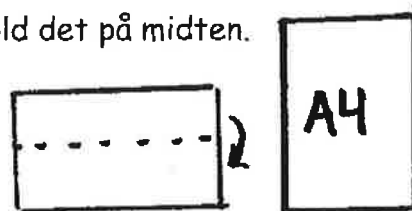
3. Engang løb jeg væk fra min Gud,
en lille tid, det var ik' til ' holde ud.
Han fandt mig, da han ledte,
og ved du, hvad der skete?
Han sang denne sang
om et dyrebart lam.

Lille lam, sig, hvor du går hen...

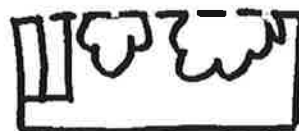
Vejledning til hvordan man laver fåret

Lav dit eget får

1. Tag et stykke hvidt A4 karton og fold det på midten.

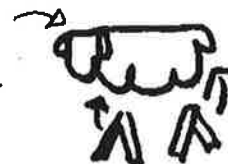

2. Tegn fårets ryg, hoved og 2 ben af på kartonen.

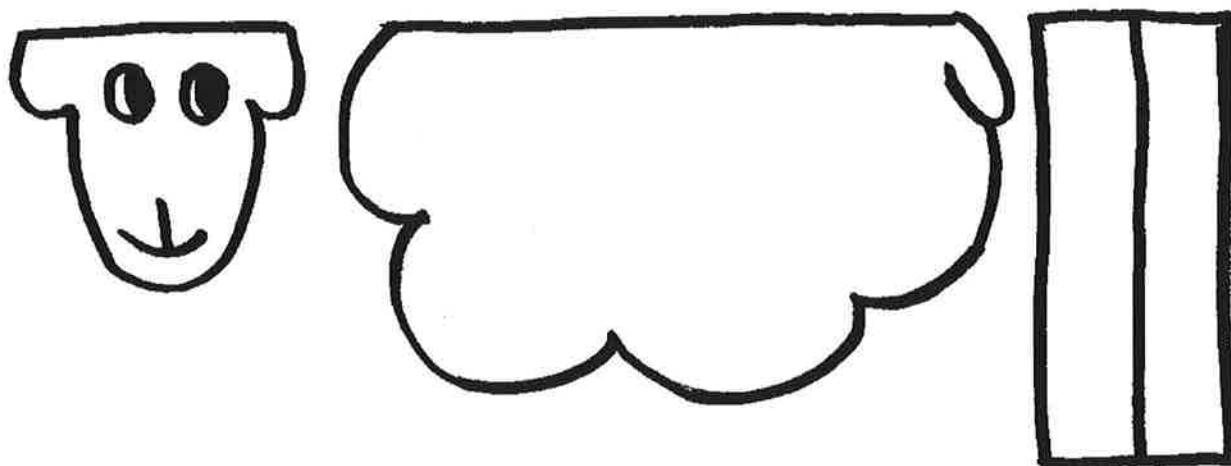

3. klip og lim hovedet på kroppen

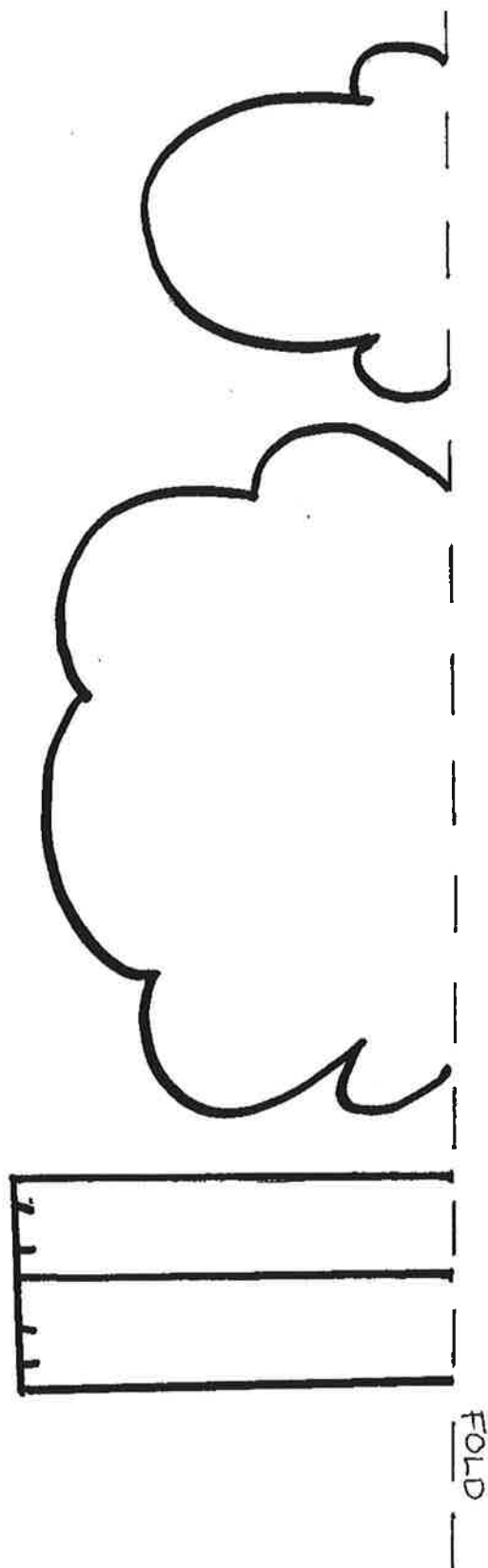
4. Lim benene fast op under fårets krop i foldet.

5. tegn eller lim øjne og vat på dit får.

Skabelon til fåret

Kapitel 2

Jesus er min ven

Undervisningshæftet, side 6-7

Arbejdshæftet, side 4-5

Sangforslag

Syng med:

Nr. 12 Du er min far.

Nr. 42 Du er dig og du duer.

Nr. 44 Gud ser os.

Nr. 45 Gud er god, han lever.

Nr. 54 Når du ler og leger.

Nr. 60 Du er en hver dag – Hverdags Gud.

Nr. 128 Sommetider er vi triste.

Nr. 180 Tak, min Gud, for hele mig.

Vi synger:

Nr. 53 Høje og lave.

Nr. 54 Jeg kan ikke hvad du kan.

Nr. 85 En dag er jeg trist og en dag er jeg glad.

Nr. 87 Om jeg er lille eller stor.

Nr. 90 Du er min far.

Nr. 95 Højere end bjerget.

Nr. 100 Åh, åh, åh, åh,

Nr. 113 Du er enestående.

Nr. 115 Du gav mig hænder at klappe med.

Zakæus var en lille mand (se herunder).

Lærerens forberedelse

- Læs om Zakæus (Luk 19,1-10).
- Læs beretningen om Zakæus – se herunder.
- Find kulørte blade, hvor der er mange forskellige typer mennesker, til brug på side 5.
- Find sakse og lim frem.
- Bestil evt. computerrummet.
- Gode bøger om venskab, som du kan læse på klassen :
Kari Vinje og Vivian Zahl Olsen: *Min usynlige ven* (LogosMedia 1995).
Kari Vinje: *Egernløven* (Lohses Forlag 1984).

Sammen med børnene

Efter at have talt om, at Jesus gerne vil være vores hyrde, er det oplagt at føre emnet over på Jesus som vores ven.

Hvornår er man en god ven? Hvad laver man sammen med en ven? Kan man regne med en ven?

Driller en ven? Osv.

Når I har talt om, hvad en god ven er, er det vigtigt at få frem, at selvom man bliver svigtet eller mister en god ven, svigter Jesus aldrig. Vi kan komme til Jesus, når vi er glade; men også når vi føler os svigtet og udenfor. Når mor og far skændes, eller mormor er kommet på sygehuset, er Jesus der. Han vil være din ven og lytte til dig.

I Bibelen finder vi flere eksempler på, at Jesus vil være ven med forskellige typer mennesker. Her kan man fx bruge Zakæus (Luk 19,1-10).

Fortæl, hvad han var for en fyr. Hvordan han tog for mange penge fra folk, der skulle igennem byporten og puttede dem i egen lomme. Ingen brød sig om ham og med god grund. Alligevel kommer Jesus og tilbyder ham sit venskab. *Hvorfor vil Jesus mon være ven med Zakæus?*

Tal med børnene, om de kender nogen, der ikke har nogen venner og hvorfor mon. *Er de anderledes, gør de dumme ting?*

Tal også om, hvor ked af det, man kan blive, når en god ven svigter eller måske flytter langt væk.

Tal om, at Jesus har lovet os, at han aldrig vil svigte os.

Undervisningshæftet, side 6

Her ses billeder af gode venner der trøster hinanden, griner og har det sjovt sammen. Nogen der hjælper hinanden m.m. Kig på de enkelte billeder med børnene og lad dem fortælle, hvad de ser.

- *Ser børnene i venstre hjørne mon en sjov film på Youtube, eller har de mon selv optaget noget sjovt de har lavet sammen? Hvad med de fire hænder, der holder hinanden – er der to eller fire børn? Og kommer de fra samme land? Er det mon en særlig klub de har sammen? Få børnene til selv at fortælle gode oplevelser, de har haft med deres venner.*

Snak om spørgsmålene nederst på siden: *Hvordan ligner Jesus andre venner, og hvordan er han anderledes?*

Arbejdshæftet, side 4

Her er der gjort plads til, at børnene kan tegne/børnestave noget, der kendetegner en god ven. Eller de kan tegne noget dejligt, de har lavet sammen med deres bedste ven. Hvis der sidder et barn, som måske ikke synes, han/hun har en bedste ven, så lad dette barn tegne noget, det godt kunne tænke sig at lave med en ven. Bagefter kan du måske få en lille snak med barnet/ klassen om, hvordan man kan få en ven.

Undervisningshæftet, side 7

Her er der 16 billeder af mennesker fra forskellige lande og med hver deres historie. Baggrunden på billedet er grøn, og man kan se to hænder, der holder jorden. Uden om ses universet med stjerner.

Se på de enkelte billeder og stil spørgsmål som fx: *Hvilket land tror I, de kommer fra? Hvorfor mon punkeren vil have sådan en mærkelig frisure? Hvorfor går nogle med tørklæder for munden eller om hovedet? Hvad mon den gamle mand tænker på? Hvor mange af dem, synes I, der ser glade ud? Er der nogen, I ikke tror, har det godt? Har I besøgt et andet land, hvor der boede mennesker, som så anderledes ud? Kan I se, hvad der er malet som baggrund? Hvorfor er jordkloden holdt af to hænder?*

Arbejdshæftet, side 5

Her er der en saks i det ene hjørne, og så står der, at vi alle er skabt af Gud. Det er meningen, at børnene skal finde forskellige billeder af mennesker fra hele verden og klistre dem ind på siden. Der kan klippes i forskellige blade; men man kan også finde billeder på nettet og printe ud. Dette giver selvfølgelig større mulighed for at få både rockere, handicappede, fodboldspillere og mange andre med på siden.

Andre forslag til emnet

Børnene kan lære sangen: *Han har den hele vide verden i sin hånd* og tegne til de enkelte vers. Lad børnene klippe deres tegninger ud og lim dem på et A3 papir. Lim versene på papiret og laminér dem. Så har I en sang, der kan hænges op og synges.

Der kan også laves en jordklode. Pust en ballon op, sæt den fast på en plastikurte-potte med tape. Smør tapetklister og avisstrimler på ballonen og urtepotten, indtil jorden er stor nok. Tegn med en sort tusch hvad der skal være land og vand, og mal det op med grøn og blå plakatmaling. Når jorden er tør, kan børnene lime billeder af mennesker på.

Sangen *En dag er jeg trist* kan printes ud og børnene kan prikke med en rød tusch under vokalerne. De hurtige kan måske tælle, hvor mange a-er og e-er, der er. Hvis nogen har svært ved vokalerne, kan de skrive oven på de trykte bogstaver.

Zakæus var en lille mand

Fra engelsk

1. Zakæus var en lille mand, en lille bitte mand,
Han klatrede op i et morbærtræ,
For han ville gerne Jesus se,
Han ville gerne Jesus se.
2. Og Jesus vandred´ vejen lang, han standsede og sa´:
” Zakæus, skynd dig ned, for i dag vil jeg gæste dit hus,
i dag vil jeg gæste dit hus!”
3. Zakæus ned af træet sprang, han var så fri og glad,
For nu var Jesus gæst hos ham,
Og hjertet fyldt af sang, og hjertet fyldt af sang.

Han har den hele vide verden i sin hånd

Negro Spiritual.

1. Han har den hele vide verden i sin hånd.

Han har den hele vide verden i sin hånd.

Han har den hele vide verden i sin hånd.

Ja, han har verden i sin hånd.

2. Og han har stjerner, sol og måne i sin hånd.

Og han har stjerner, sol og måne i sin hånd.

Og han har stjerner, sol og måne i sin hånd.

Ja, han har verden i sin hånd.

3. Han har min lille brune søster i sin hånd.

Han har min lille brune søster i sin hånd.

Han har min lille brune søster i sin hånd.

Ja, han har verden i sin hånd.

4. Han har min lille sorte broder i sin hånd.

Han har min lille sorte broder i sin hånd.

Han har min lille sorte broder i sin hånd.

Ja, han har verden i sin hånd.

5. Og han har alle børn på jorden i sin hånd.

Og han har alle børn på jorden i sin hånd.

Og han har alle børn på jorden i sin hånd.

Ja, han har verden i sin hånd.

6. Og han har dig og mig og alle i sin hånd.

Og han har dig og mig og alle i sin hånd.

Og han har dig og mig og alle i sin hånd.

Ja, han har verden i sin hånd.

En dag er jeg trist

Tekst og melodi: Elsa Emanuelson

En dag er jeg trist,
Og en dag er jeg glad.
En dag er der problemer i en
lang lang rad....
En dag falder regnen,
En dag er solen hed,
Men Jesus er den samme i
evighed !

Hvor mange vokaler kan du finde ? sæt en rød prik under dem og skriv sangen ovenpå det trykte.

Beretningen om Zakæus

1. Skriv *ven* på tavlen. Spørg børnene: Hvad står der?
2. I Bibelen hører vi om en voksen mand, der ingen venner havde. Hvordan tror I, man har det, hvis man ingen venner har? Har voksne brug for venner, eller er det ikke så vigtigt, når man bliver voksen?
3. Nu skal vi rejse langt tilbage i tiden helt tilbage til dengang, Jesus gik på jorden. Vi skal besøge en by, der hedder Jeriko. Det er snart påske.

4. Fortælling:

(Når du kommer til et *kursiveret* ord i fortællingen, skal du tegne dette på tavlen.)

Det var en helt almindelig dag *solen skinnede*, og det var som altid rigtig varmt i *Jeriko*. Folk blev normalt inde i skyggen, men i dag skete der noget spændende. Jerikos indbyggere kom de ud af deres huse og *stillede sig op* ude ved vejen, som om de ventede på nogen. Det var rygtedes, at en spændende person var på vej til byen, og ham ville alle gerne se og møde.

I denne by boede en mand, som ikke var særlig høj. Han var mindst et hoved lavere end de andre mænd. Denne mand forsøgte at komme frem i menneske-mængden, men ingen ville lade ham komme frem foran. Tværtimod. Der var ikke nogen i byen, der brød sig om ham, for han var en af dem, som sad ved byporten hver dag og krævede penge af folk. Man kunne ikke komme ind i Jeriko uden at betale told. (Ligesom når man kører over Storebælt!)

Desuden opkrævede han mere, end han skulle og puttede pengene i sin egen lomme. (*Tegn tre runde hoveder øverst på tavlen og giv den første \$-tegn som øjne og en trist mund.*) Manden var selvfølgelig blevet meget rig og havde alt, hvad man kunne ønske sig.

Kan I godt forstå, at der ikke var nogen, der ville være venner med ham og lade ham komme frem og se? Det havde han i hvert fald ikke fortjent.

Manden begyndte at hoppe, så han kunne få et glimt af den spændende person, men det var umuligt at se noget. Så fik han en lidt skør ide: Han klatrede op i et morbærfigentræ og gemte sig deroppe. Ingen kunne se ham, troede han, og nu kunne han pludselig se den mand, de alle stod og ventede på. (*Tegn en mand i træet.*)

Pludselig *kommer manden hen til morbærfigentræet*, han standser og ser lige op på manden i træet: "Zakæus, jeg vil besøge dig i dag" (*Tegn et forbavset ansigt i nr. to af de runde hoveder*)

Zakæus blev helt vild glad, for der var aldrig nogen, der havde villet besøge ham. Han skyndte sig ned fra træet og viste vejen hjem til sit hus.

Zakæus *serverede lækker mad*, og *mens de sad der* og hyggede sig, begyndte Zakæus at fortælle manden, at han havde taget alt for mange penge fra folk, når de skulle igennem porten. Han fortalte også andre ting, han havde gjort galt. (*Tegn et lille bjerg og en sky på himlen i højre side. Tegn en vandret streg hen over skyen.*)

Manden hørte på ham og sagde så, at han ville slå en streg (*lodret streg fra skyen og ned på bjerget, så har du et kors*) over det, Zakæus havde gjort. Han ville tilgive ham. Den fremmede mand var nemlig Jesus.

Jesus ville gerne være ven med Zakæus, og I kan tro, at Zakæus var glad (*tegn et glad ansigt til sidst*). Han blev så glad for, at Jesus ville være hans ven, at han straks tog alle sine penge og gik ud til de folk, han havde taget for mange penge fra, og gav dem det dobbelte tilbage.

5. Jesus vil også gerne være din ven. Vi gør alle dumme ting, men Jesus vil alligevel gerne være vores ven, og han vil gerne tilgive os det, vi gør forkert. Da han for mange år siden døde på korset, blev der slået en streg over din og min synd, altså det, vi har gjort og vil komme til at gøre forkert. Alle kan blive Jesu ven; men det er ikke alle, der vil. Hvis vi kommer til Jesus og fortæller ham om det, vi har gjort forkert, ligesom Zakæus gjorde, vil Jesus tilgive os. Der er ikke noget, Jesus hellere vil end at være din og min ven.

Kapitel 3

Fra Paradis til den nye jord

Undervisningshæftet, side 8 og 9

Arbejdshæftet, side 6

Sangforslag

Syng med:

Nr. 57 Intet kan rive mig ud af hans kærlighed.

Nr. 59 Jeg vil selv gå foran dig.

Nr. 114 Jeg går på livets vej.

Nr. 159 For så højt har Gud elsket verden.

Nr. 164 Jesus er vejen.

Nr. 194 Jeg tror himlen er.

Vi synger:

Nr. 15 For således elskede Gud verden.

Nr. 43 Han har besejret alt det onde.

Nr. 61 Jeg går på livets vej.

Nr. 66 Jeg tror at Gud har et kæmpestort hus.

Lærerens forberedelse til emnet

1. Læs bibelteksterne til side 8 og 9 i Undervisningshæftet:

- Mennesket skabes i Guds billede: 1 Mos 1, 26–29.
- Syndefaldet: 1 Mos 3,1–24.
- Korsfæstelsen: Joh 19,17–42 – eller tilsvarende hos Matt, Mark eller Luk.
- Den nye jord: Åb 7,9–17 og 21,1–5.
- Lav evt. kopi af teksterne med understregninger af de ting, du vil lægge vægt på, når du genfortæller beretningerne for børnene.
- Læs evt. eventyret om *Snehvide og de syv små dværge*.

2. Kig på de fire billeder og overvej, hvad kunstneren vil fortælle. Det er selvfølgelig op til den enkelte lærer, hvor meget tid der skal bruges på at tale om billederne, og også hvor dybt man vil gå i Bibelens forklaringer. Nogle vil sidde med en 0. klasse, andre med en 2. klasse. Nogle har mange børn i klassen, som kender disse beretninger og frelseshistorien, andre sidder med en overvægt af børn, der intet kendskab har til dette.

Paradiset:

- *Hvorfor er Adam og Eva nøgne?* (1 Mos 2, 25: "Adam og hans kvinde var nøgne, men de skammede sig ikke.") Tal om, at små børn ikke skammer sig over at løbe rundt på stranden eller i stuen uden tøj, og at vi når vi bliver ældre, har vi ikke lyst til, at andre skal se os nøgne.

- Gud havde skabt hele jorden. Alligevel laver han en særlig have til Adam og Eva. *Hvorfor gør han mon det? Kunne de ikke bare bo, hvor de havde lyst?* (1 Mos 2,8: "Gud plantede en have i Eden ude mod øst, og der satte han det menneske, han havde formet. Gud Herren lod alle slags træer, der var dejlige at se på og gode at spise af, vokse frem af jorden, også livets træ midt i haven og træet til kundskab om godt og ondt.")
- *Hvorfor kunne løven og lammet ligge ved siden af hinanden i Paradisets have?* Fordi synden ikke var kommet ind i verden på dette tidspunkt. Alt var godt. Dyrene var sammen med mennesker, og de gjorde ikke hinanden fortræd. Jeg tror, Adam og Eva spiste frugter og grøntsager, ikke dyr før syndefaldet.

Faldet:

- *Hvorfor giver Eva frugten til Adam, når hun ved, at hun ikke må?* (1 Mos 3,1 og 6.) Tal med børnene om, hvordan man kan føle sig fristet til noget. Stil evt. en skål med slik foran børnene. Hvorfor er det svært at lade være at tage af skålen? - Fordi man hele tiden ser på det og måske tænker, at ingen kan se, hvis jeg bare tager ét stykke. Tænderne løber i vand osv.
- Fortæl, hvor højt Gud elskede mennesket. Gud havde skabt det hele så godt for os, og vi ødelagde det. Alligevel kom Gud med en ny plan for at redde os. Planen var, at Jesus måtte dø i stedet for os. Det er vigtigt at fortælle børnene, at det ikke kun var Adam og Eva, der lod sig friste af de skønne frugter, men at vi også i dag bliver fristet til at gøre ting, vi godt ved er forkerte. Det vigtige er ikke, at vi falder i fristelsen; men hvad vi gør, når vi har syndet imod Gud og andre mennesker. Gemmer vi os for Jesus, skyder vi skylden på andre, eller kommer vi til Jesus og fortæller ham det? Det er vigtigt, at børnene får oplevelsen af, at Jesus vil dem, og at han ønsker at tilgive den, som kommer til ham.
- Jeg synes tit, vi gør Adam og Evas fristelse til et "helt ærligt, hvor svært kunne det være at lade ét træs frugter hænge – de havde jo alle de andre frugter?" – Men har vi ikke også alt? Og alligevel bliver vi fristet til at tage penge i mors pung eller slik i skabet.
- Der er tegnet en engel med et sværd. *Passer engle ikke på mennesker? Hvorfor bærer englen så et sværd?* (1 Mos 3,24: "Han jog mennesket ud, og øst for Edens have anbragte han keruberne og det lynende flammesværd til at vogte vejen til livets træ.")
- *Hvad er en kerub?* Det er et himmelsk væsen, som vogter over hellige steder, fx Edens have og Pagtens ark.
- *Hvorfor må Adam og Eva ikke blive i haven?* Fordi de havde syndet imod Gud, og fordi Gud ikke ønskede, at de skulle spise af livets træ og leve evigt. (1 Mos 3, 22: "bare [mennesket] nu ikke rækker hånden ud og også tager af livets træ og spiser og lever evigt!")

- *Får synden også konsekvenser i vores liv?* Tal med børnene om, hvilke konsekvenser der er, hvis man ikke overholder skolens eller sine forældres regler. Tal om, hvad vi som samfund gør, hvis nogen har stjålet eller slået ihjel.
- *Hvad ville der mon ske, hvis vi ingen love og regler havde?* Hvordan ville vi så have det i vores klasse, hjem og land?

Frelsen :

- *Hvorfor bliver Jesus korsfæstet? Hvad havde han egentlig gjort?* På Jesu tid var det almindeligt, at man brugte piskning og korsfæstelse, når nogen havde overtrådt landets love. Jesus havde imidlertid ikke gjort noget forkert; men ypperstepræsterne og de skriftkloge ønskede at komme af med ham, fordi han bl.a. helbredte syge og gjorde blinde seende. (Matt 21,15: "men da ypperstepræsterne og de skriftkloge så de undere, han gjorde... blev de vrede" og Mark 11,18: "Det hørte ypperstepræsterne og de skriftkloge, og de pønsede på, hvordan de kunne få ryddet ham af vejen".) Det var dem, der var "de rigtige, de gode," som folket måtte adlyde. Der var mange love, som de mente, mennesker skulle overholde for at blive frelst. De troede også på, at Messias skulle komme; men de troede ikke, at det var Jesus.
- *Hvorfor har de banket søm i Jesu hænder?* Fordi han skulle hænge der, indtil han døde, til advarsel for andre. Jeg synes, at skriftstedet fra Es 49,16 er værd at tage med i denne samtale. Her står der: "Se, i mine hænder har jeg tegnet dig." Når vi slår os, får vi et sår, og er det et dybt sår, får vi også et ar. Jesus fik søm igennem hænderne. Derfor fik han bagefter ar i hænderne. Han viser bl.a. den tvivlende discipel, Thomas disse ar. Når Jesus ser på sine hænder, tænker han på dig og mig og det, han betalte for, at vi kunne blive frelst. Du kan spørge klassen, om der er nogen, der har et ar, og hvordan de har fået det. Hvad kommer de til at tænke på, når de ser på deres ar?
- *Hvad er det for noget papir, der hænger på korset?* Det er en indskrift, hvor der stod: "Jesus fra Nazaret, jødernes konge" (Joh 19,19). Det var Pilatus, som dømte Jesus, der skrev dette. Ypperstepræsterne ville have, at han skulle skrive: "Han sagde: Jeg er jødernes konge." *Hvad er forskellen?*
- *Hvordan ser himlen ud på billedet og hvorfor?* (I Mark 15,33 står der: "da den sjette time kom, faldt der mørke over hele jorden indtil den niende time"). Derfor ser himlen sådan ud. I Israel er det meget varmt, og derfor er det slet ikke naturligt, at det pludselig bliver mørkt, som var det midt om natten. Dette er et tegn fra Gud om, at Jesus ikke kun var et menneske, men også Guds egen søn.
- *Hvem er menneskene på billedet?* – Det er Jesu mor og disciple. Joh 19,25: "Men ved Jesu kors stod hans mor, hans mors søster, Maria, Klopas' hustru, og Maria Magdalene" – og Johannes selv.

Den nye jord:

- *Hvem er manden på billedet, og hvad er det for nogle mærker, han har i sine hænder?* Manden er Jesus, og det er navlemærkerne fra de søm, som soldaterne hamrede igennem hans hænder.
- *Hvem er børnene, og hvorfor løber de hen til Jesus?* Børnene løber hen til Jesus, fordi han er deres ven (Mark 10,14: "Jesus sagde: Lad de små børn komme til mig, det må I ikke hinder dem i, for Guds rige er deres.") Jesus og børnene er på den nye jord, dvs. Himlen eller det nye Paradis. Her kan man få en snak om døden. Nogle børn tror fx, at deres mormor er en stjerne på himlen. Som voksne skal vi lytte til det, børnene har fået fortalt. Men vi skal også fortælle dem, hvad Bibelen siger: At der engang skal komme en ny jord, hvor alt skal blive, som det var i Paradiset, før syndefaldet.
- *Hvorfor er der en due over Jesu hoved?* Matt 3,16-17: "Men da Jesus var døbt (...) og han så Guds ånd dale ned ligesom en due og komme over sig." Duen er et tegn på Guds ånd – Helligånden.
- *Hvad er det runde hvide omkring hans hoved?* Det er en glorie eller lys. Åb 22,5: "Der skal ikke mere være nat, og de har ikke brug for lys fra lamper eller lys fra solen, for Herren Gud lyser for dem."

Sammen med børnene

- Snak om de fire billeder. Tag dem i rækkefølge. Lad børnene kigge på billederne og undres over dem, inden du stiller spørgsmål. Brug oven-nævnte spørgsmål, eller lad børnene selv komme med deres.
- Fortæl, ved hjælp af billederne, frelseshistorien for børnene, så de forstår, at man ikke kan komme uden om Jesus på korset, hvis man vil være med på den nye jord. At det ikke betyder noget, hvad vi mennesker gør af gode ting, når det gælder frelsen. At det, Jesus har gjort, betyder alt, og at alle må få del i dette uanset, hvem vi er, og hvad vi har gjort.
- På side 6 i arbejdshæftet, er der tegnet en labyrint, hvor Adam og Eva skal nå frem til den nye jord. Børnene skal gøres opmærksom på, at de skal forbi Jesus på korset, for at opgaven er løst korrekt.

Andre forslag til emnet

- Du kan læse eventyret *Snehvide og de syv små dværge*. Snehvide havde også fået at vide, at hun skulle lade være at tage imod noget fra fremmede. Alligevel er æblet for fristende, og det får følger for hende. Del børnene op i to hold, hvoraf det ene hold tegner og børnestaver, hvad der skete i syndefaldet, og det andet hold tegner og børnestaver, hvad der sker med Snehvide ude i skoven og hvilke konsekvenser, det får for hende. Begge fortællinger ender godt; men det er,

fordi der kommer en, der redder Adam og Eva – og Snehvide. Hvordan bliver de reddet/ frelst fra døden? Snak med børnene om ligheder i beretningerne, og lad børnene genfortælle historierne for hinanden.

- Du kan tage bibelverset fra Joh14,6: "Jeg er vejen, sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig" og lære børnene det, inden de skal finde vej igennem labyrinten, så de forstår, at Jesus er vores vej til den nye jord.
- Lyt til Johannes Møllehave-cd'en *Dejlig er haven*, sang nr. 1. Del børnene op, så de hjælper hinanden med at tegne til sangen. Skriv selv versene på et A-3-ark, og lim deres tegninger ind på de forskellige vers og laminér dem. Så har I en sang, der kan synges i forbindelse med emnet.
- Snak med børnene om, hvad der er forkert/synd over for Gud og andre mennesker. Skriv børnenes forslag op på tavlen, fx at lyve, sige grimme ting om andre osv. Tag så tavlesvampen og slet det, der står på tavlen. Som et billede på det, Jesus gjorde for os. Han tilgiver og glemmer helt! Vi mennesker derimod kan godt tilgive; men vi glemmer kun delvist, hvad andre har gjort imod os.

Kapitel 4

Dåben – Guds gave

Undervisningshæftet, side 10 og 11.

Arbejdshæftet, side 7 og 8.

Sangforslag

Syng med:

Nr. 14 Glæden som er inden i.

Nr. 57 Intet kan rive mig ud af hans kærlighed.

Nr. 157 Jeg er med jer alle dage.

Nr. 160 Søg først Guds rige.

Vi synger:

Nr. 5 Du lille barn nu døbes.

Nr. 6 Engang før du selv kan huske.

Nr. 7 Jeg er døbt i Jesu navn.

Lærerens forberedelse

- Læs ApG 2.
- Læs Matt 28,18-20.
- Læs ApG 1,3-8.
- Skriv eller tegn på A6 papir, hvad et menneske får i dåben:
 - At jeg må kalde Gud for min far.
 - At jeg har fået en billet til den nye jord.
 - At jeg har fået Helligånden, som vil forklare mig, hvad Jesus har gjort.
 - At Jesus har tilgivet mig alt det, jeg har gjort forkert.
 - At jeg må komme til Jesus med alt det, der gør mig glad eller ked af det.
 - At jeg, selvom jeg en dag skal dø, må leve evigt hos Jesus.
- Find en kasse og pak den ind i flot papir. Husk, at sedlerne med, hvad vi får i dåben, skal ned i kassen først ;0)
- Læs Matt 28,19-20 = missions- og dåbsbefalingen.
- Cd'en: *Hvorfor blev jeg døbt?* Ditte og Esmaralda. Sang nr. 2 (Refleks Musik)
- Læs evt.: Oddbjørn Evenshaug, Dag Hallen og Jørgen Hedager Nielsen: *En gave*. (Lohses Forlag 1996) side 57-74.
- Læs evt. Birgitte Kjær: *Nu skal vi læse* (Dansk Luthersk Forlag 1994) side 36-40.

Gud skabte mennesket til at have fællesskab med ham, men vi fravalgte ham. Selvom det lille barn ikke ligner en, der gør noget forkert, er det også en synder. Vi kan ikke ved gode gerninger frelse os selv fra synden, men Jesus kan. Derfor er dåben er en fantastisk gave fra Gud til det lille barn.

I dåben får vi syndernes forladelse og arveret til himlen. Når vi bærer vores børn til dåben, lægger vi dem i Jesu hænder. Det sker på Jesu befaling: "Idet I døber dem (...) og idet I lærer

dem at holde alt det, som jeg har befalet jer.”

Snak med børnene om, hvad præsten siger, når han døber barnet: “Modtag det hellige korsens tegn, både for dit ansigt og for dit bryst, til et vidnesbyrd om, at du skal tilhøre den korsfæstede Herre Jesus Kristus.”

Denne samtale omkring dåben kan føre til spørgsmål som “hvad så, hvis man ikke er døbt?” Hertil bør nok blot svare, at når Jesus har indstiftet dåben, skal vi i den kristne kirke døbe mennesker – enten som børn eller voksne.

Hvorfor har børn en lang hvid dåbskjole på? Oprindeligt fik barnet først dåbskjolen på efter, at det var blevet døbt. For at symbolisere det syndige menneske, der bliver rensset af Jesu og herefter er ren over for Gud. Kjolen var lang, fordi den skulle opfattes som et symbol på, at den var til at vokse i – at den aldrig blev for lille, eller at det, Jesus har gjort for os, altid vil være stort nok.

Den lange, hvide kjole symboliserer, at det, Jesus har gjort, dækker os helt. At Gud ser på det, *han* har gjort, ikke på det, *vi* har gjort.

Sammen med børnene

Undervisningshæftet, side 10

Se på de to malerier. Hvorfor er de mon i guldrammer? Fordi de er meget gamle malerier!

Kig nærmere på det øverste maleri – af Niels Skovgaard

- *Hvad er det for noget underligt tøj de har på?* Det er tøj, som man brugte på Jesu tid. Dengang gik man ikke i badeshorts, men havde noget, man kaldte benklæder, på.
- *Hvem er de mænd, der har ild over deres hoveder?* Det er Peter og de andre apostle. (ApG 2,3-4: “Og tunger som af ild viste sig for dem, fordelte sig og satte sig på hver enkelt af dem. Da blev de alle fyldt af Helligånden.”) Efter Jesu død og opstandelse havde Jesus lovet apostlene, at Helligånden skulle komme (ApG 1,5: “Johannes døbte med vand, men I skal døbes med Helligånden” og Joh 14,26: “Men Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende I mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer.”) Ilden er et synligt tegn på Helligånden.
- *Hvorfor står de ude i vandet?* Det er, fordi de er ved at blive døbt. Første voksendåb, vi hører om i Bibelen, er Jesu egen dåb. I klassen bør I også tage en snak om, at også i dag er der nogle, der bliver døbt som voksne.

Kig nærmere på det nederste maleri – af Anna Ancher

- *Hvad er det for noget tøj, de har på? Er de rige eller fattige?* Det er tøj fra 1800-tallet. Bemærk de flotte kjoler med strutskrørterne. Malerne Michael og Anna Ancher hørte ikke til blandt de fattige fiskere.
- *Alle mændene er i mørkt tøj. Men hvad er det, de har om halsen?* Det er hverken slips eller butterfly, men en slags sløjfe, som man brugte dengang.
- *Hvor er billedet malet henne?* Det er malet i en kirke i Skagen. Det er Michael og Anna Ancher, der skal have døbt deres lille datter, Helga.
- *Hvorfor læner manden med fuldskæget sig mon op ad bænken? Keder han sig? Lytter han godt efter, hvad præsten siger? Hvad tror I?*
- *Hvad tror I, damen i den brune kjole tænker på? Hvordan ser hendes ansigts-udtryk ud?*
- *Det lille barn kigger på præsten og rækker armen ud. Hvorfor? Måske fordi hun kan høre*

eller se, at han taler til hendes mor.

Arbejdshæftet, side 7

Her skal børnene tælle, hvor mange vokaler de kan finde. Det er lettest, hvis de starter med at sætte en rød prik under a-erne og derefter skriver antallet i rubrikken nedenunder, og så tager den næste vokal. De børn, der er hurtig færdige, kan skrive ovenpå de trykte bogstaver. Måske der er nogle, der også kan læse et par af de små ord.

Undervisningshæftet, side 11

Her ses en gave og nogle talebobler.

- *Hvad tror I, der er i gaven?*
- *Hvem er gaven til/fra?*
- *Hvornår får man gaver?*
- *Kan I læse, hvad der står i taleboblerne?*
- Tag den gave frem, som du har lavet forinden, og bed en af eleverne om at åbne den.
- Vælg nogle af eleverne til at komme op og tage et kort fra æsken. Snak kort om de enkelte sætninger på kortene.

Der vil måske være nogle børn, som vil spørge "kommer alle mennesker, der er døbt, så i himlen?" Hertil må vi svare, at mange mennesker får dåbens gave; men hvis de ikke *tror* på, at gaven er til dem, eller de afviser den, så gavner dåben dem ikke.

Du kan symbolisere dette ved at have to ens pakker med, som du giver til to børn. Den ene pakke op og får det, der er i gaven. Den anden sætter måske bare gaven på sit bord, og ingen får at vide, hvad der er i den.

Arbejdshæftet, side 8

Her er det meningen, at børnene ved hjælp af koden skal løse gåden. Du kan evt. gøre opgaven ekstra spændende ved at fortælle, hvordan spioner har forskellige koder, de skal løse.

De tre sætninger benævner tre ting, vi får i dåben. Når koden er knækket og gåden løst, kan I læse dem sammen på klassen. Skriv evt. ordene på tavlen.

Andre forslag til emnet

Børnene tegner en baby i dåbskjole og farvelægger ansigt og hænder. Dåbs-kjolen laves ved at rive hvidt papir i små stykker og lime dem på kjolen med limlak. Det bliver flot, hvis man blander glanspapir, tapet-rester, kageservietter med blonder. Til slut laves to små riller i kjolen og barnet vælger et fint bånd som dåbskjolens sløjfe. Hæng dåbsbillederne op i klassen. De bliver rigtig søde – og drengene vil også gerne være med ;0) (Se herunder).

Få børnene til at komme med et foto af dem selv i dåbskjole. Billederne kopieres og hænges op i klassen – og så er det tid at gætte, hvem der er hvem. Hvis der er mange børn, der ikke er døbt, er dette selvfølgelig ikke en god ide.

Baby i decopagedåbskjole til inspiration

Kapitel 5

Danmarks dåbsattest

Undervisningshæftet, side 12-13

Arbejdshæftet, side 9

Sangforslag

Syng med:

Nr. 14 Glæden som er inden i.

Nr. 57 Intet kan rive mig ud af hans kærlighed.

Nr. 157 Jeg er med jer alle dage.

Nr. 160 Søg først Guds rige.

Vi synger:

Nr. 5 Du lille barn nu døbes.

Nr. 6 Engang før du selv kan huske.

Nr. 7 Jeg er døbt i Jesu navn.

Jeg har et pas i hånden (se herunder).

Lærerens forberedelse

- Læs om Harald Blåtand og Jellingstenen.
- Hav evt. et kamera med.
- Lav en fotokopi af runealfabetet til børnene.
- Scan evt. et billede af stenens tre forskellige sider.

Jellingstenen kaldes Danmarks dåbsattest, fordi den er et bevis på, at Harald Blåtand og danerne nu ikke længere ville tilbede de gamle guder som Odin og Thor, men at de nu ville tro på Kristus. En dåbsattest er også et bevis på, at man er døbt og tilhører Jesus.

Den første side af Jellingstenen (se herunder) viser Kristus som den sejrende. Vikingerne var et folk, der sejlede ud i verden, hvor de både var berygtede for deres handel og for deres røverier. Det var ikke noget for dem med en svag Gud. Nej, han skulle se sejrrig og stærk ud. Derfor er Kristus indhugget i stenen uden et synligt kors. Hans tornekrone er ombyttet med en slags krone. Han har også en fin dragt på og ikke blot et klæde. Det fine mønster omkring ham er måske ormeslyng eller vinranker. Vinranker er et gammelt kristent symbol, som skulle fortælle, at Kristus er vintræet, og vi er grenene.

Den anden side af stenen (se herunder) forestiller en løve. Det er dette motiv, der er vist i arbejdshæftet. Det skal symbolisere løven af Juda, som er lig med Kristus.

Den tredje side af Jellingstenen (se herunder) er den, vi ser undervisningshæftet med de mange runer. Der står: *"Kong Harald bød gøre disse kumler efter Gorm sin fader og efter Tyre sin moder, den Harald som vandt sig hele Danmark og Norge og gjorde danerne kristne"*

Harald Blåtand var søn af Gorm den Gamle og Thyra Danebod. Han var gift med Gunhild, som han fik sønnen Svend Tveskæg med. Senere giftede han sig med Tove. Tilnavnet Blåtand betyder "blå tand" eller "blå teint", altså et gammelt ord for at være solbrændt.

Vi ved, at Danmark førhen var opdelt i høvdingedømmer, og at der tit var indbyrdes stridigheder imellem disse. Nogle af disse høvdinger benævnte sig som konger. *Konge* er en betegnelse, som kan føres tilbage til det oldnordiske ord *knor*, der betegnede en fornem mand eller slægtning.

Ud fra disse høvdingestammer voksede det, vi i dag kalder det danske kongedømme. Gorm den Gamle og Thyra må betragtes som Danmarks første kongepar, selvom der ikke er en lige slægtslinje frem til Margrethe den 2.

Først fra Harald Blåtand (i sidste del af 900-talet), regner vi med et egentligt kongedømme, da Haralds magt strakte sig over et større antal stammeområder og formentlig til slut omfattede det meste af Danmark. Det ser vi bl.a. i Jelling-stenens indskrift: "vandt sig hele Danmark og Norge og gjorde danerne kristne."

Denne sætning dokumenterer både rigssamlingen og kristendommens indtog i Danmark, og fra da af kan man tale om en dansk kongemagt, der samarbejdede med kirken og samlede danerne til ét folk.

Sammen med børnene

Undervisningshæftet, side 12

- *Er der nogen, der ved, hvilken sten der er vist på side 12?*
- *Hvorfor er der så mange mærkelige tegn på den?*
- Læs faktaboksen og vis, hvor høj stenen er. Også dens omkreds.
- Prøv at stille en gruppe børn tæt sammen, så deres samlede omkreds er den samme som Jellingstenens. (Der skal ca. ti børn til!) Tag et billede af børnene og sæt det på opslagstavlen ved siden af et billede af stenen.
- Vægten af stenen er vist i antal biler. *Kender I nogle af mærkerne?*
- Bilerne kan bruges til at lege lidt med antal. *Hvor mange grå, røde og blå biler er der? Hvor mange hjul kan I se? Kan I se flere baglygter end forlygter?*

Undervisningshæftet, side 13

- *Hvad er et pas, og hvad bruger man det til?* Et pas fortæller, hvem man er. Ejerens cpr-nr., køn og hjemland står i passet. Der skal også være et foto af den, der ejer passet.
- Et pas kan blive for gammelt og udløbe. *Hvorfor mon?* Fordi vi ændrer os med alderen.
- *Hvorfor er der trykt noget fra Jellingstenen i det danske pas?* Fordi Danmark er et kristent land. Harald Blåtand tvangsdøbte store dele af det danske folk og lod Jellingstenen opføre i året 965.
- Billedet i passet er Kristus som den sejrende, og det billede, der er i børnenes arbejdshæfte, er løven af Juda. Den sidste side er den, vi ser i undervisningshæftet med de mange runer.

Arbejdshæftet, side 9

Her skal børnene farvelægge Jellingstenen. Du kan vælge at lade dem farve den, som de selv synes, eller lade dem male, som man mener, den engang var malet (se herunder).

Andre forslag til emnet:

Lad børnene prøve at skrive deres eget navn med runer (se runealfabet herunder).

Jeg har et pas i hånden

Melodi: Hans Holm. Tekst: Sprint

1. Jeg har et pas i hånden,
Jeg fik det i min dåb,
Dets stempel er fra Ånden,
Med gyldigt fremtidshåb,
Jeg ved at det skal sige,
At netop i Guds rige
Har jeg mit fædreland
Har jeg mit fædreland.

2. Når denne verden ender,
Skal passet vises frem,
det bli'r - i troens hænder -
til adgangskortet hjem,
det hjem, hvor alt er glæde,
hvor Gud er varmt tilstede
i frugtbar evighed
i frugtbar evighed.

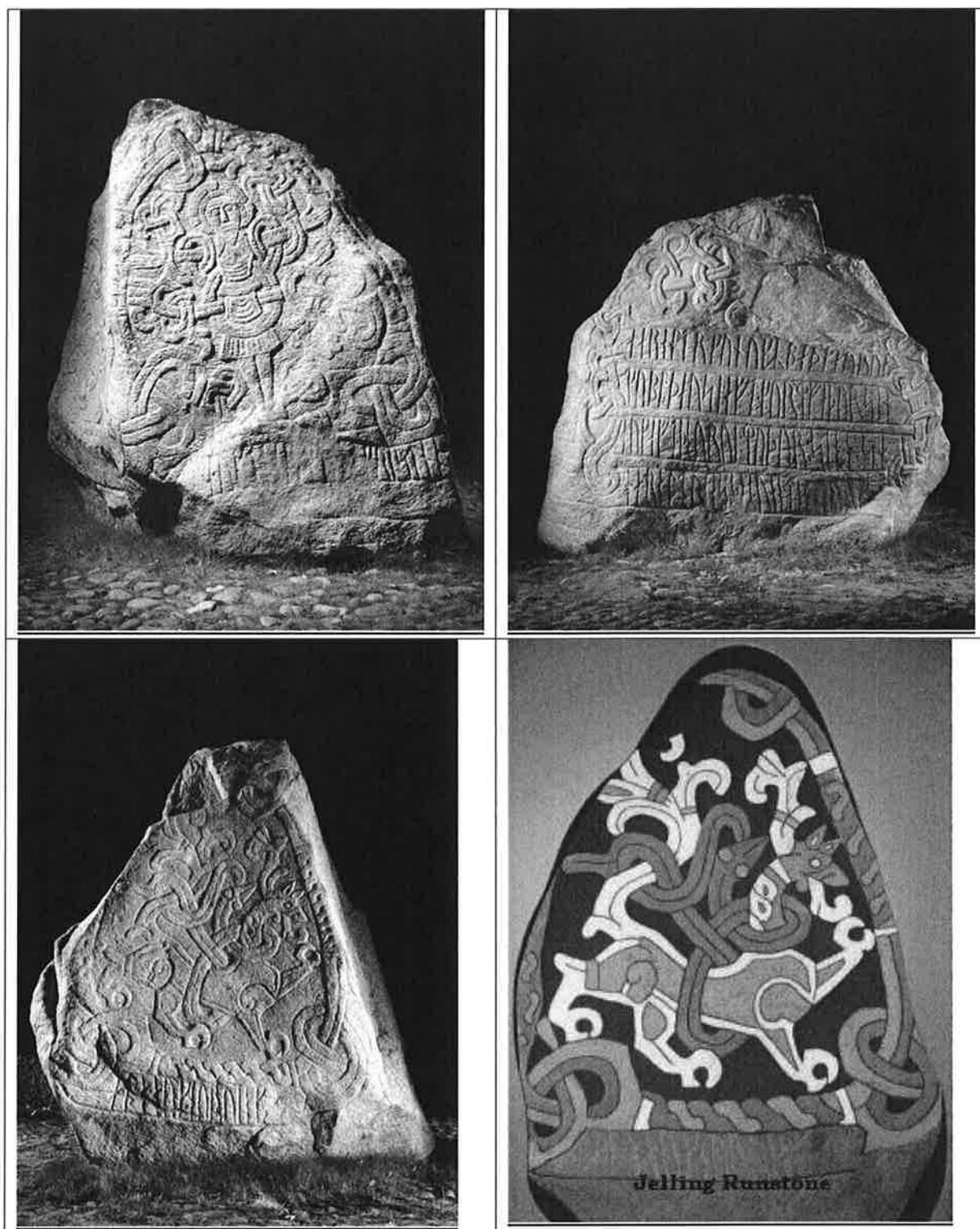
3. Men også i min hverdag
Har det en stærk funktion:
Det minder mig om den sag,
Der er min livs-mission:
At når jeg har det hele
Derhjemme, kan jeg dele
Min hverdagsrigdom ud
Min hverdagsrigdom ud.

4. Ja, passet gi'r mig frihed
til glad at dele ud
af penge, tid og nærhed
og pas-tilbud fra Gud, -
og pudsigt nok så bliver
jeg, netop når jeg giver,
så rig som aldrig før
så rig som aldrig før.

5. Når passet viser Riget,
Så ser jeg Jesus selv
Som ham, der har befriet
Mig fra min frygt og gæld,

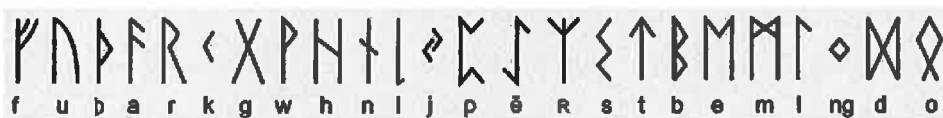
En dag skal passet brændes
Og arbejdsdagen endes,
- jeg er i Jesus-land!
- jeg er i Jesus-land!

Jellingstenens tre sider - Den ene også i farver

Runealfabetet

ældre runer

yngre runer

langkvistruner

kortkvistruner

stavløse runer

middelalderruner

Kapitel 6

Hvordan lærer vi Jesus at kende?

Undervisningshæftet, side 14-15

Arbejdshæfte, side 10-11

Sangforslag

Syng med:

Nr. 12 Du er min far.

Nr. 46 Jeg er tryk hos dig.

Nr. 117 Jesus han er barnets ven.

Nr. 137 Vi synger, ja vi synger.

Nr. 146 Du kalder os til kirke.

Nr. 147 Hør hvor kirkeklokken synger.

Nr. 148 Bogen om Jesus.

Nr. 149 Bibelen er en gammel bog.

Vi synger:

Nr. 1 Bibelen er en gammel bog.

Nr. 8 Vi kommer til din kirke.

Nr. 32 Sommer tider sir Gud ja! når jeg ber.

Nr. 51 En kirke er som kroppen

Nr. 52 Her er plads til alle.

Nr. 53 Høje og lave

Nr. 85 En dag er jeg glad og en dag er jeg trist.

Nr. 101 Bygge Guds rige.

Lærereens forberedelse til emnet

- Anskaf plastiklommer, der kan åbnes helt i den ene side.
- Find eller skaf limlak og pensler.
- Find eller skaf silkepapir i forskellige flotte farver.
- Kontakt en præst i nærområdet og aftal et besøg i kirken.
- Find evt. billeder fra forskellige typer kirker. Hvis der er nogle børn i klassen, som kommer i en frikirke, kan du måske skaffe billeder af denne eller besøge kirken.

Der er flere måder, hvorpå vi kan lære Jesus at kende. Billederne på side 14 viser os nogle af dem. Jeg vil nævne fem forskellige måder, hvorpå vi kan lære Jesus bedre at kende, men hovedvægten vil jeg lægge på kirken.

1. Ved at bede med Jesus

Vi må altid komme til Jesus på samme måde, som vi som børn må komme til vores almindelige mor eller far og bede om hjælp og fortælle, hvad vi har på hjerte. Snak med børnene om, hvor meget vi egentlig har at takke for. Vi bor i et land, hvor alle kan få et sted at bo. Vi har forældre, som passer på os. Vi kan gå i skole. Vi har penge til god mad og tøj. Men sæt også ord på, at der findes børn i Danmark og i andre lande, som ikke har det sådan.

Prøv også at få en snak med børnene om, at Gud er mægtig og kan gøre, hvad han vil, men at det, vi *tror* er bedst, ikke altid *er* bedst. Hvis vi beder om, at vores mormor ikke må dø af kræft, er det ikke sikkert, at Gud lader hende blive rask. Gud ser alting i et større perspektiv.

Gud har givet os en bøn, vi kan bede, nemlig Fadervor. Den kan deles op, så vi først koncentrerer os om, *hvem vi beder til*: Vores Far, som er i Himlen. Hans navn er helligt, og hans rige skal komme. Vi beder om, at hans vilje må ske både her og i himlen. *Dernæst handler Fadervor om os menneskelivet*: Vi beder om at få mad hver dag, at Gud vil tilgive vores skyld, ikke lede os i fristelse og fri os fra det onde. Til sidst kommer *afslutningen*: For dit er riget, magten og æren i evighed, amen. Jesus lærer os altså at overhøre Gud, samt bede for os selv og andre.

2. Ved at synge om Jesus

De fleste mennesker bliver i godt humør af at synge. Når vi synger om Jesus, kommer han ind i vort sind og fylder os. Vi kan synge takkesange for det, han har gjort for os, og vi kan synge klage til Gud, når vi er kede af det.

3. Ved at høre om Jesus i skole, kirke eller andre steder

Hvis vi skal lære andre at kende, må vi være sammen med dem. Sådan er det også med Jesus. Når vi hører om Jesus fx i kirken eller skolen, lærer vi ham bedre at kende. Et venskab udvikler sig ved, at man opnår tillid til hinanden. Det er sådan et fællesskab, Jesus ønsker med os.

4. Ved at læse om Jesus i Bibelen eller kristen litteratur

Når vi får læst højt fra børnebibelen, andagtsbøger eller kristne børnebøger, lærer vi, hvad Jesus har gjort for os, og hvad han gerne vil, at vi skal være for andre.

5. Ved at efterligne det liv, Jesus levede

Jesus siger fx, at vi skal elske vores næste. Men det strider imod vores natur at behandle andre godt, hvis de ikke har været gode ved os! Alligevel er det også en måde at lære Jesus bedre at kende på, at vi gør, hvad han siger.

Har man haft mulighed for at læse Kari Vinjes bog *Egernløven*, der handler om to piger, som på trods af mange forhindringer bliver gode venner til sidst, vil den være god at tage op her. Bogen handler om, hvordan Magda behandler Julie rigtig dårligt og hvordan Julie, med hjælp fra sin mor, overvinder sin frygt og vrede over for Magda, og de bliver gode venner.

Når vi alligevel lyver, stjæler eller ødelægger tingene for andre, må vi takke for, at det ikke er vores gerninger, der frelser os, og heller ikke, hvor meget vi bestræber os på at gøre det godt. Vi skal ikke efterligne Jesus for at *blive* frelst, men fordi vi *er* det!

Hvad er kirken?

Kirken er dér, hvor to eller tre er sammen om Jesus. Det kan være i en folkekirke, et missionshus, en gymnastiksal eller måske en stue. Det er ikke den ydre bygning, der som sådan har betydning, men det, mennesker er samlet om. Kirken er altså mennesker, der er sammen om Jesus.

Det er altså ikke bygningen, men Jesus og troen på ham, der er vigtig, og som vi er fælles om på tværs af forskellige menigheder og kirker. I kirken kan vi være sammen med andre, der ønsker at høre om Jesus.

I dette kapitel vil vi arbejde med, hvordan den danske folkekirke er bygget op, fordi den uanset hvilken menighedsform, vi er i, er et af de stærkeste udtryk for kristentroens plads i Danmark.

Inden vi går ind i kirken, hører vi måske *kirkeklokken*. Vi bruger kirkeklokken til at ringe

solen op og ned. Den bruges især til at kalde til gudstjeneste. Inden den begynder, ringer klokken ni stille slag, som kaldes bedeslagene, fordi man under dem kan bede en bøn om velsignelse over gudstjenesten.

Det første, der tit møder én ved indgangen er en *indsamlingsbøsse* i træ eller messing. Kirken har altid samlet penge ind fx til de fattige. Jesus hjalp mennesker i nød. Det vil kirken i dag også gerne være med til.

Det næste, der møder én, er måske de smukke messing-lysekroner eller, at der er meget højt til loftet. Måske er der kalkmalerier i loftet eller måske et skib.

Kirkeskibet, som det bliver kaldt, kan minde os om, hvordan Gud frelste Noah og hans familie fra syndfloden, og hvordan Jesus har frelst os. Vi er derfor nu i frelsens båd på vej mod himlen. Så man kan sætte sig sammen med børnene på de smukke træbænke og tænke på, at man sidder i en båd på vej til himlen.

I kirken har man også en *prædikestol*. Den er som regel hævet over gulvet, og der er tit fine udskæringer eller billeder på siderne. Tit ser vi disciplene afbilledet her, eller måske en beretning fra Bibelen.

I kirken er der også et *orgel*, som er en blanding af et klaver og en masse fløjter i forskellige størrelser. Man behøver ikke højttalere for at høre et orgel.

Vinduerne i nogle kirker er meget smukke. Det er billeder lavet i glas, og når sollyset skinner igennem vinduerne, bliver det meget smukt. Vi kalder det *glasmosaik*.

Vi har en *altertavle* med malede motiver, træudskæringer eller anden kunst som regel med motiver fra Bibelen. Det er som regel noget, der skal få os til at tænke på Gud, og det han er og har gjort for os.

Vi har *alteret*, hvor vi får nadveren. Alteret er som regel lavet, så man kan bøje knæ for Gud og tage imod hans gaver. I folkekirken får man ved nadveren en rund oblat samt et bæger med vin eller saft. Dermed får vi Jesu legeme og blod, som også minder os om det sidste påskemåltid, Jesus spiste med sine disciple. Vi mindes Jesu lidelse, død og opstandelse ved nadverbordet. Der tilgiver han os vore synder og giver os, hvad vi trænger til.

I kirken er der også en *døbefont*. Den er tit hugget ud i sten, og ovenpå stenen er der et fint fad, som der er vand i, når det lille barn skal døbes. I gamle dage var der ikke noget fad. Dengang døbte man nemlig de små børn ved at dykke dem helt ned under vandet. Der var ikke varme på i kirkerne i gamle dage. Derfor døde nogle børn fx af lungebetændelse, fordi de blev gennemblødte og kolde. Derfor indførte man senere det lille fad med vand i stedet for. Præsten hælder tre håndfulde vand over barnets hoved og døber det i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn.

I nogle kirker døber man ikke børnene som små. Her velsigner præsten dem og beder for dem. Når børnene bliver store, kan de selv vælge, om de vil døbes. Her bliver de døbt i et stort bassin og andre gange ved en strand.

Præsten er ikke klædt som vi andre. Han har en lang sort kjole på og rundt om halsen en hvid krave. Nogle gange har præsten en messehagel udenpå. Der er mange forskellige slags, men de farver, der bruges, er rød, hvid, grøn og lilla. Den farve, der bliver valgt, har noget med kirkeåret at gøre fx er lilla brugt ved gudstjenester i adventstiden. I kan måske få lov at se den lokale præsts hagler.

Sammen med børnene

Undervisningshæftet, side 14

Her er der billeder af børn, som er sammen med hinanden og hører om Jesus. Billederne skal bruges til at snakke om, hvordan børn kan være sammen med Jesus i dag, når de ikke kan se eller røre ved ham.

Hvordan tror I, børnene har det, nyder de mon at være sammen? Er der nogle af jer, der kommer i en børneklub? Hvad laver man der?

Snak om, hvorfor det er godt at være sammen med andre kristne børn. Pointer, at Jesus elsker børn. Derfor skal børn i hele verden høre om ham. I Danmark er der lavet børnekirke og børneklubber for børn, der gerne vil høre om Jesus. Der er børnekor, børnelejlre, bibelcamping m.m., og hver søndag kan man mange steder i Danmark høre om Jesus i kirker og missionshuse.

Tal med børnene om, at vi i Danmark må samles frit, men at der er andre steder i verden, hvor det er forbudt at læse i Bibelen eller samles til gudstjeneste, og hvor mennesker bliver sat i fængsel eller slået ihjel pga. deres tro.

Arbejdshæftet, side 10

Her er der tegnet et billede af en kirke, hvor der er noget, der ikke helt passer. Lad børnene se på billedet og finde de skøre ting.

Snak om, hvordan der ser ud i en kirke. Hvilke materialer er der brugt (messing, kalkede vægge, kulørt glas, stengulv osv.)

Det er meningen, at børnene skal farvelægge de ting, der *ikke* hører hjemme i kirken.

Undervisningshæftet, side 15

Her ses fire forskellige kirker.

Snak med børnene om, hvor forskellige de er, og om de mon har været i kirke i en rundkirke eller i en moderne kirke, og hvordan den så ud.

Læs de små sætninger og snak om, hvad de betyder. Skal man holde gudstjeneste eller møde i en kirke eller et missionshus for, at det er rigtigt? Jesus siger, at hvor to eller tre er forsamlede i hans navn, vil han være midt iblandt dem. Det er fantastisk!

Neden for er Guds menighed illustreret ved, at der er puttet en masse forskellige mennesker ind i kirkerammen.

Hvordan ser de mennesker ud? Er der mon plads, til alle slags mennesker i Guds menighed/kirken? Prøv at udfordre børnene lidt: Er der plads til bankrøvere, mordere, mennesker, der stjæler eller bander...?

Arbejdshæftet, side 11

Her ses et billede af et kirkevindue.

Det er meningen, at plastiklommen skal lægges hen over billedet af vinduet. Herefter skal børnene rive små stykker silkepapir af og klistre på plastiklommen med limlak.

Når billedet er færdigt, gives der en god omgang limlak oven på hele vinduet, og så skal det tørre. Det skal tørre til næste dag, ellers går billedet i stykker.

Når billedet er tørt, kan du forsigtigt rive det af plastiklommen og sætte det op på klassens vinduer. Det bliver rigtig smukt, når lyset skinner igennem. En slags glas-mosaik. Børnene er ikke forsigtige nok, når de skal tage billedet af. Derfor gør jeg det selv, så det ikke går i stykker for børnene.

I kan også tegne og farvelægge vinduet på siden med farver, når I har taget plastiklommerne

af og lagt dem til at tørre.

Andre forslag til emnet

- Hvis I har tid, kan det være spændende at se forskellige messehagler og snakke om, hvordan de er udsmykket, og hvornår præsten bruger de forskellige farver. Børnene kan selv tegne og farvelægge en messehagel på papir.
- Det kan være sjovt at se på forskellige døbefonte, altertavler og prædikestole i forskellige kirker, nye som gamle. Tjek fx de kirker, der er i skolens omegn, eller find nogle på nettet.
- Vis børnene billeder eller overheads af Marc Chagall's 12 glasmosaik vinduer fra Odessa Hospital. *Hvilke farver er der brugt, og kan I se, hvad de forestiller?* Billederne forestiller Israels 12 stammer, altså Jakobs 12 sønner.
- Besøg byens kirke og få præsten til at fortælle om det, børnene ser. Når I kommer hjem, kan børnene tegne og børnestave det, de synes, var det mest spændende i kirken.
- Er I mere til lim og farver, kan børnene bygge deres egen kirke i mælkekartoner. Det bedste er at lime hvidt papir på mælkekartonerne og så tegne ovenpå. Der kan skæres hul i tårnet, så man kan se kirkeklokken, der kan laves af en halvkugle med en snor med en perle i midten. Det kan også laves, så man ser kirken indefra. Så skal mælkekartonerne bare skæres/klippes op i midten, hvorefter der kan limes vinduer, tegnes altertavler og laves bænke mm. Find toiletruller, æggebakker og tændstikæsker, maling mm. frem, og slip fantasien løs.

Kapitel 7

Jesus velsigner børnene

Undervisningshæftet, side 16.

Arbejdshæftet, side 12.

Sangforslag

Syng med:

Nr. 63 Ingen er så tryk i fare

Nr. 91 Til Jesus kom børnene.

Nr. 117 Jesus han er barnets ven.

Nr. 133 Gud gør mig tryk.

Vi synger:

Nr. 23 Er du som Andreas?

Nr. 32 Gud er så glad for mig.

Nr. 6 Børnevennen Jesus.

Nr. 41 Hvem kan vel være den.

Nr. 50 Ingen er så tryk i fare.

Nr. 92 Om jeg er lille eller stor.

Lærereens forberedelse

- Sørg for at have nogle rigtig gode farver fra billedkunst-lokalet klar. Bemærk fx den karrygule farve, der er brugt på billedet; den er der ikke mange børn, der selv har. Jeg synes, det er vigtigt, at det ikke er børnenes egne farve, der bliver brugt, men "de rigtige" farver. Det duer ikke med neonfarver og lyserøde kjortler ;o)
- Evt. tynde sorte tusch.
- Scan eller lav billedet fra side 16 på overhead eller powerpoint, så I sammen på klassen kan tale om maleriet – hvad der sker og hvilke farver, der er brugt mm.

På Jesu tid, var det ikke almindeligt, at der blev brugt tid på at lytte til børnene. Børn var ikke lige så meget værd som voksne. Derfor er det overraskende, at Jesus i Mark 10,13-16 tager imod børnene, og at han bliver vred på disciplene, fordi de prøver at forhindre forældrene i at komme til Jesus med deres børn. Jesus slutter endda af med at forklare disciplene, at hvis vi voksne ikke bliver som børn, kommer vi slet ikke ind i Guds rige.

Normalt siger vi, at voksne skal være gode rollemodeller for børn. Det er også rigtigt, at vi som voksne skal gå foran og vise, hvordan man fx taler til og om andre. Men voksne skal altså også lære af børnene. Vi skal først og fremmest lære noget af børnenes position: Som børnene må modtage alt fra forældrene, må vi modtage alt fra Gud.

Jeg tror, det er vigtigt at fortælle børnene, at Jesus er helt vild med børn, og at han elsker alle børn. Jesus bruger ikke kun de voksne som sine redskaber.

De næste to kapitler fortæller derfor også om to drenge, Gud eller Jesus brugte. Men vi hører også om piger, fx Mirjam, der holdt øje med sin lillebror Moses og frimodigt trådte frem for Faraos datter, prinsessen, og tilbød sin egen mor som amme. Hun var modig og hendes

modighed bragte hendes lillebror tilbage til hans egen mor. Gud brugte senere Moses til at føre sit folk ud af Ægypten.

I GT hører vi også om den jødiske pige, som var i tjeneste hos Na'amans hustru. Hun var fanget som "krigsbytte", men alligevel havde hun ikke mistet troen på Gud. Pigens tro på Gud er så stærk, at hun får sin herre til at rejse til sit hjemland og møde profeten Elisa. Hun tror nemlig på, at Gud gennem Elisa kan helbrede hendes herre for spedalskhed. *Var denne hærfører eller general mon blevet rask, hvis pigen ikke havde fortalt om den Gud, hun troede på?*

Sammen med børnene

Undervisningshæftet, side 16

- *Prøv at læse teksten på side 16 op! Tal om, hvad Guds rige er!*
- *Hvem er de mennesker, vi ser på billedet?*
- *Hvorfor har de "lagner" på?*
- *Hvor er billedet mon fra, siden der hænger tæpper ned fra loftet?*
- *Hvordan kan man se forskel på mænd og kvinder på billedet?*
- *Hvorfor har de bare tær eller sandaler på?*
- *Hvor mange kvinder/mænd/børn kan I se på tegningen? (Bemærk, at der står et barn bagved drengen med det hvide tøj.)*
- *Hvorfor tror I, Jesus holder om det ene barn og holder det andet barn i hånden? Er det mon for at beskytte dem imod disciplene, som synes, at de forstyrrer Jesus?*
- *Hvorfor tror I, at kunstneren har malet Jesu tøj rødt og blå? Er det, for at vi på en særlig måde, skal lægge mærke til ham? Er det, fordi den røde farve har en bestemt betydning?*
- *Hvad betyder farven rød? (Kærlighed, blod.)*
- *Se på Jesu ansigt, hvordan tror I, han har det? Ser han vred ud eller sur, glad eller måske kærlig ud?*
- *Hvad med børnene, tror I, de er trygge ved Jesus? Tror I, de kan mærke, at Jesus vil dem/elsker dem?*
- *Hvem er manden i det karrygule tøj? Er han en far eller en af Jesu disciple? Hvordan tror, I han har det, når I ser på hans ansigts- og kropssprog? Ser han ond ud, uforstående, spørgende eller? Hvad tror I denne mand tænker?*
- *Hvorfor tror I, kunstneren har malet denne mand med skulderen imod Jesus? Er han ved at gå? Er han ved at få de andre til at gå?*
- *Drengen bagved "den karrygule mand" kigger op på ham på en lidt speciel måde; hvad tror I, drengen tænker?*
- *Hvordan tror I, de to kvinder til venstre i billedet har det?*
- *Bemærk, at billedet på en måde er opdelt i to grupper: Dem, der holder sig tæt til Jesus (kvinderne og børnene) og dem, der ligesom bliver holdt væk fra Jesus (de mennesker, der er bag ved Jesu discipel).*
- *Bemærk, at der er lys i venstre side, mens der er mørkt i højre side af maleriet.*

Arbejdshæftet, side 12

Her ser vi omridset af maleriet fra undervisningshæftet. Det er meningen, at børnene skal prøve at efterligne kunstneren ved at tegne og male deres eget billede.

- Det er vigtigt, at du taler med børnene om, at denne opgave ikke skal løses på to minutter. De skal bruge god tid på at se på det rigtige maleri, farverne der er brugt og

- de ansigtsudtryk, kunstneren har malet.
- Det er vigtigt, at børnene først med let hånd og med blyant prøver at tegne de mennesker op, de ser på billedet.
 - Dernæst kan de trække blyantsstregen op med en tynd sort tusch.
 - Så skal der farves. Jeg foreslår, at I bruger farveblyanter eller farvekridt. Tusch bliver ikke pænt og siden kan nemt blive ødelagt.
 - Man kan også tage kopi af siden og male den med vandfarver og så lave en kunstudstilling.

Andre forslag til emnet

Du kan vælge, at bruge lidt ekstra tid på at fortælle om eller arbejde med andre børn fra Bibelen, fx:

- Mirjam (2 Mos 2).
- Na'aman og den jødiske tjenestepige (2 Kong 5).
- David og Goliath (1 Sam 17).

Du kan fortælle historierne om disse børn og deres tro på Gud, og hvor meget, Gud fik lov at udrette igennem dem. Det samme kan han gøre igennem børn og voksne i dag, som er villige til at lade sig bruge. Vi får måske ikke heltestatus som David; men villighed i forhold til Gud fører altid velsignelse med sig.

Kapitel 8

Samuel hørte Guds kald.

Undervisningshæftet, side 17

Arbejdshæftet, side 13 og 14

Sangforslag

Syng med:

Nr. 33 Han skabte mit øre.

Vi synger:

Nr. 88 Over bjerge gennem dale.

Her er mit øre (se herunder).

Lærereens forberedelse

- Læs 1 Sam 3.
- Lav evt. powerpoints med billeder fra beretningen.
- Find en plastik-udgave af øret i natur&teknik-lokalet. Også de tre små knogler, vi har inde i øret.
- Kopier evt. sangen *Her er mit øre*. Enten forstørrer du den, eller også laver du en kopi i A3 med verset, så børnene selv kan tegne til.

Nogle facts om øret

Det ydre øre er det, du kan se. Det kan sammenlignes med en tragt. Øremuslingen og den ydre øregang består af noget bøjet brusk.

Lydene opfanges af vores ydre øre og ledes ind i øregangen, som går to cm ind i vores kranium. Øregangen ender i trommehinden, som består af et lille tyndt stykke hud på størrelse med en lillefingernegl.

Lyden, der kommer ind i vort øre, sætter trommehinden i gang med at vibrere, ligesom en rigtig tromme. Forklar det evt. ved at spørge, om nogen har prøvet at holde hånden foran storesøsters højttaler, når hun hører høj musik. Højttaleren vibrerer også, og du kan mærke lyden.

Efter trommehinden kommer mellemøret, som et rum med luft, og de tre små knogler: hammeren, ambolten og stigbøjlen. Hammeren rører trommehinden, og stigbøjlen rører ved det indre øre, som vi kalder øresneglen. Lyden går fra trommehinden igennem øreknoglerne over til øresneglen. Her opstår der nogle nervesignaler, der er en slags koder, som kun hjernen kan forstå.

Det indre øre består af øresneglen, ligevægtsnerven og buegangene. Der er væske i buegangene. Hvis du snurrer rundt mange gange, svarer det til, at du drejer en ske hurtigt rundt i et glas vand. Vandet i glasset står ikke stille i det øjeblik, du stopper med at dreje rundt. Sådan også med væsken inde i øret. Selvom din krop står stille efter en snurre-rundt-tur, tager det lidt tid, før væsken i dine buegange falder til ro igen. Det er bl.a. derfor, du bliver svimmel.

Arbejdshæftet, side 13

- Find mindst fem glas eller marmeladeglas.
- En kande med vand og en teske.

Arbejdshæftet, side 14

- Skaf nogle hvide plastikkrus.
- Skaf et par store søm eller en syl.
- Skaf det nødvendige antal knapper.
- Skaf 5-10 m. snor gange med det antal børn, du har i klassen. (Snoren skal ikke være stikkegarn, da det alt for hurtigt filtres sammen i små hænder.)

Sammen med børnene

Læs eller genfortæl historien om Samuel for børnene. Det er en fantastisk beretning om, hvordan Gud bogstaveligt talt kalder på Samuel. Samuel var villig til at lytte til, hvad Gud ville sige. Det var ikke et rart budskab, han fik at høre, og han havde slet ikke lyst til at fortælle Eli om det. Samuel fortæller dog Eli, hvad Gud har sagt. Samuel bliver senere en af Guds profeter.

Det var almindeligt på gammeltestamentlig tid, at præstens sønner skulle gå i faderens fodspor og selv blive præster. Eli havde dog ikke opdraget sine sønner til at gøre Guds vilje. De stolede derimod på sig selv og gjorde, hvad de selv ville. Derfor hører vi også senere om disse sønners død. (1 Sam 2,13: "Jeg forkynder ham, at min dom over hans hus skal stå fast til evig tid på grund af hans skyld; at han fik ikke sine sønner talt til rette, skønt han vidste, at de forbandede Gud." og 1 Sam 2,29: "Hvorfor viser I da ringeagt for de slagtofre og afgrødeofre, som jeg har påbudt i min bolig, og hvorfor ærer du dine sønner mere end mig, så I mæsker jer med det bedste af alle de offergaver, som mit folk Israel bringer?")

- Se på billedet side 17 og snak med børnene om, hvad de ser: *Hvem ligger i sengen? Hvor gammel tror I, Eli var? Hvorfor har tegneren tegnet Samuel med hånden oppe ved det ene øre? Har I også natkjole på, når I sover?*
- Tal med børnene om, hvordan Gud kan kalde på os i dag. Gud kan tale til os igennem Bibelens ord, igennem sange, andre mennesker og igennem ting vi kommer ud for. Gud kan også tale til os, som han gjorde til Samuel, men det er ikke så tit, det sker i dag. Helligånden er kommet for at tale til os og åbne Guds ord for os, så vi kan forstå, hvad Bibelen vil lære os. Måske minder Gud os om at besøge en syg eller lege med en, der har det svært, og som ingen andre gider lege med. Du skal måske bare smile eller sige hej til en på skolen, som måske ikke har det så godt, eller spørge en om at være med i den leg, du leger.
- Tal med børnene om, hvor fantastisk det er, at Gud udvælger Samuel, ikke blot til at bringe det alvorlige budskab til Eli, men også til at blive Guds profet. Her kan man også fortælle om Samuels mors ønske og bøn, se 1 Sam 1-2.

Arbejdshæftet, side 13

Hæld forskellige mængder vand i de fem glas og slå på dem med en ske, så børnene kan høre de forskellige toner. Bagefter kan du tage et barn op og vise, hvordan de skal udvælge et glas at slå på. Derefter kan børnene få lov at prøve.

Arbejdshæftet, side 14

Her er det vist, hvordan børnene kan lave deres egen telefon. Nogle børn skal have hjælp til at prikke hul i bægeret. Andre har mere brug for hjælp til at få tråden igennem knappen. Når børnene har lavet deres telefoner, skal de selvfølgelig afprøves. Det kan de hurtige børn starte med, mens man som lærer hjælper de sidste færdig. Telefonen skal selvfølgelig med hjem, så man kan prøve den hjemme på værelset. Man kan få sig en lille snak om, hvorfor man egentlig kan høre noget i sådan en telefon, og måske tale lidt om talerør i gamle dage.

Andre forslag til emnet

- Beretningen om Samuels mor, der ikke kunne få børn, og Guds svar på hendes bøn, kan også tages frem og give anledning til nogle gode samtaler. Vi er alle skabt og villet af Gud, der findes ingen "uheld." Gud har en plan med hvert enkelt menneske, og han elsker os så højt, at vi slet ikke kan begribe det.
- Fortæl og vis det ydre og det indre øre. *Hvorfor danner det ydre øre mon en tragt? Hører man lige så godt, hvis man sidder med ryggen til en, der laver en lyd?* Prøv evt. at se, hvem der først registrerer en lyd. Udvælg to børn og giv dem bind for øjnene. Den ene vender ryggen til dig, den anden ansigtet imod dig. *Hvem registrerer først lyden og hvorfor?*
- Lær børnene sangen *Her er mit øre* (se herunder). Børnene kan selv tegne til den, og du kan laminere og hænge den færdige sang op, så I kan synge efter den.
- Gem en ting og aftal med børnene, at de skal synge/nynne lavt, når det barn, der skal finde tingen, er langt væk. Kommer barnet tæt på, synges der højere og højere, så barnet kan høre, at det er i nærheden af genstanden. *Hvem kan mon hurtigst finde den gemte genstand?*
- Har du mulighed for det, kan det være sjovt at optage nogle lyde og se, hvor mange lyde, børnene kan gætte. Du kan selvfølgelig også gemme "lyden" bag ved en afskærmning, så de ikke kan se, hvad du laver. Du kan også putte nogle ting i en plastikbøtte med låg og lade dem ryste og finde frem til, hvad der laver lyden. Fx perler, ris, sand, en lille bold, nogle små søm.

Her er mit øre

Tekst: Marit Rypdal/ P.H. Fromsejer

Her er mit øre jeg fik for at høre.
Her er mit øje, jeg fik for at se.
Her er min hånd, hvad vil du, jeg skal gøre?
Her er min fod, hvor vil du, jeg skal gå?
Her er mit hoved, hvor tanker sig samler,
strækker sig op imod Himmels sky.
Her er mit hjerte, det skal dig tilhøre,
nu og for evigt du trofaste Gud!

Kapitel 9

Drengen, som hjalp Jesus

Undervisningshæftet, side 18-19.

Arbejdshæftet, side 15.

Sangforslag

Syng med:

Nr. 7 Min Gud er en stor, stor Gud.

Nr. 18 Må Gud velsigne dig.

Vi synger:

Nr. 87 Om jeg er lille eller stor.

Nr. 105 Kender du ham, som kan gå på vandet?

Lærerens forberedelse til emnet

- Læs beretningen fra Joh 6,1-15.
- Hav evt. din egen madpakke med og vis den, inden du starter på emnet. *Tror I, at alle på skolen kan blive mætte, hvis jeg vil dele min madpakke med dem?*
- Hav sakse og farver klar til udklipning af side 15 i arbejdshæftet.
- Spørg evt. forældre om at hjælpe med at bage boller en dag (se herunder).

Sammen med børnene

Undervisningshæftet, side 18-19

Genfortæl beretningen for børnene, og snak om teksten ud fra de farverige billeder på side 18-19 i undervisningshæftet.

Den lille dreng kunne godt se, at hans madpakke ikke var nok til de mange tusinde mennesker, men han var villig til at dele det, han havde, med de andre, og Jesus velsignede det så rigt!

Jesus kan også bruge børns villighed til at dele med andre i dag. Tal om, hvordan vi i vores klasse eller andre steder kan dele vores mad, penge, ting mm. med andre. *Hvis ikke drengen havde givet Jesus sin madpakke, ville de mange mennesker så have fået mad?*

Er vores penge nok til alle dem, der sulter? Nej, men når Jesus velsigner, sker der noget, som ikke kan forklares.

Spørg børnene, om de har eksempler på, at de har delt med andre, eller andre har delt med dem. Spørg evt. også børnene, om de har bedt Jesus om noget, som de har fået.

Tal om, at beretningen lærer os, at Jesus vil sørge for os. Han vil give os brød til vore maver, men også Guds ord til vore hjerter. Han sørger for hele mennesket.

At Jesus bruger en lille drengs villighed til at dele og dermed mætter 5.000 mand, er jo helt fantastisk. Det er altså ikke kun voksne, der kan bruges af Jesus.

Prøv at få børnene til at overveje, hvordan de måske kan lade Jesus bruge dem. Kan man hjælpe en nabo med at hente noget eller lege med en, de andre ikke vil være sammen med, tømme opvaskemaskinen eller ...

Det er tankevækkende, at vi her i kapitel 9 hører om, hvordan Jesus velsigner *en lille drengs madpakke*. I kapitel 7 i undervisningshæftet hørte vi om, hvordan Jesus velsigner *børnene*. Tal med eleverne om, hvad sammenhængen kan være.

Arbejdshæftet, side 15

- Her er det meningen, at børnene først skal farvelægge tegningen.
- Så skal de seks billeder klippes ud. Hvis ikke I vil klippe i selve arbejdshæftet, kan der laves kopier af side 15, som kan klippes ud.
- Lad børnene prøve at genfortælle beretningen for deres sidekammerat.
- Det vil være bedst – inden farvelægning og udklipning – at I på klassen taler om billederne. *Hvor er vi henne i historien?* (Billederne er sat i den rigtige rækkefølge.) *Hvem er mon Jesus på billedet? Ville det være smart at give ham samme farve kjortel på alle billeder?* Osv.

Andre forslag til at arbejde med emnet

Det kan være en god afslutning på emnet om *velsignelse og villighed*, at børnene bager boller til en anden klasse og inviterede dem til at komme og nyde dem.

Del din klasse op i grupper, og lad dem skiftevis komme ud og bage sammen med dig. De andre børn, kan enten spille spillet på side 2-3 i arbejdshæftet, eller måske få et kort frikvarter. Hvem kan ikke bruge 10 min. ekstra uden for på gyngerne? ;0)

Det kan tage rigtig lang tid at bage med mindre børn; men er man ude i god tid, kan man måske være heldig at få et par hjælpende hænder fra en af børnenes forældre.

Opskrift på boller

— Så skal der bages —

1. Lun mælken.

2. Opløs gæren i mælken.

3. Tilsæt 1 kg. Mel lidt efter lidt.

4. Tilsæt 2 æg.

5. Skær 150 g. Margarine i mindre stykker og kom det i melet.

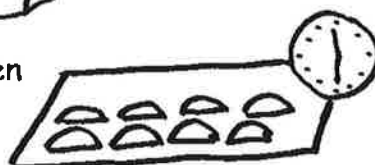
6. Tilsæt to teskefulde salt.

7. Tilsæt to spiseskefulde sukker.

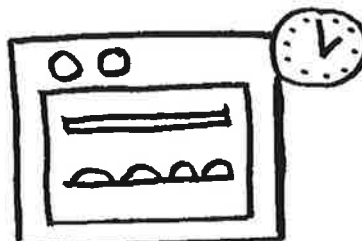

8. Form dejen til 30 boller og sæt dem på en plade. De skal hæve 30 min.

9. Pensel bollerne med æg.

10. Sæt dem i ovnen på 200 gr. I 10 min.

Velbekomme ;0)